

Людина лише тоді по-справжньому цінує своє життя, коли в серці має щось незмірно дорожче за нього. Для Романа Кухаря цим непроминальним скарбом завжди була українська нація, держава. У вірші “Щоб нація жила” він писав:

Як марне і крихке життя	Коли в усіх гнучкі слова
Дорожче волі всім,	Хоробрих чинів ждуть,
Хтось мусить жертвувати ним,	Хтось взором чину мусить бути,
Щоб нація жила.	Щоб нація жила.

А в статті “Література зневір’я і віри” наголошував: “Шляхетна ідея національного визволення має стільки незміряної елементарної сили в собі, що спроможна, наче в той біблійний період “семи плідних років”, плодити надмірно також духовних героїв, оскільки в народі горить невгасаючим полум’ям ця Божа іскра. Літератори, які не розуміють цих найосновніших своїх обов’язків, що від них має право вимагати поневолена нація, не йдуть на її чолі, а плентаються в хвості чужих ідеологій...”

Роман Михайлович Кухар (літературний псевдонім – Р.Володимир) – відомий поет, прозаїк, перекладач, публіцист, учений, оперний співак, дійсний член Наукового товариства ім. Шевченка в Америці, член Національної спілки письменників України, засновник і головний редактор квартальника “Верховина” (виходить у Канзасі з 2000 р., розповсюджується і в Україні).

Народився 21 лютого 1920 р. у Львові. Закінчив філію Академічної гімназії у Львові 1938 р. Із 1939-го діяв у підпіллі ОУН, був активним членом “Просвіти”, учасником відновлення української державності 1941 р. У 1939–1940-х студіював українську філологію у Львівському університеті, у 1941–1943-х – студент Музичного Інституту ім. Миколи Лисенка у Львові. З 1943-го – в еміграції. Навчався у Віденській консерваторії (1943–1945), закінчив факультети славістики Гайдельберзького університету (1948, Німеччина), музикознавства – Колорадського (1952, США, бакалавр), бібліотекознавства Інституту Пратта (1959, США, магістр), захистив докторську дисертацію “Драматичні поеми Лесі Українки” в Українському Вільному Університеті (1962, Мюнхен). Виступав солістом у концертах й оперетах, із 1962-го – професор Канзаського університету (США). Автор збірок поезій “Палкі серця” (Нью-Йорк, Лондон, 1964 – чотири збірки в одному томі), “Височій, життя!” (Мюнхен–Чикаго, 1970), “Прапори думки” (Гейс–Чикаго, 1970). Нарівні з громадською лірикою зустрічаємо в нього чимало філігранних творів інтимного характеру, де передано найтонші порухи людських переживань, почуття ніжності й любові до природи. Здобуток письменника в галузі прози: повісті “Прощавай, минуле!” (Гейс, 1977), “Манівцями” (Буенос-Айрес, 1989), “Поцейбч борсань” (Канзас–Київ, 1996) – про дискомфортне життя емігрантів на чужині та їхню віру у відродження державної незалежності; історичні твори: повість “Андрій Первозванний” (Буенос-Айрес, 1984; Львів, 1996; Київ, 1997), яка воскрешає апостольську місію св. Андрія Первозванного в “гори Київські”; диалогія “Нація на світанку” (т. 1 – “Мир”, Мюнхен, 1973; т. 2 – “Війна”, Мюнхен, 1979); про драматичні події 20–40-х рр. на західноукраїнських землях); повість “Тверська провесінь” (Канзас–Ніжин, 1997) – на матеріалі про похід перської армії Дарія на скитів бл. 513–512 рр. до Різдва Христового; книги нарисів та есеїв “Простір і воля” (Гейс–Лондон, 1972) і “Живі в моїй пам’яті” (Канзас–Ніжин, 1997); збірка драматичних творів “Сучасний вертеп” (Мюнхен, 1973); збірка оповідань “Верхів’ями буднів” (К., 1998), перекладів з англійської “Поезія в перекладах” (Люмен –Гейс, 1970). Прозові і драматичні твори Романа Кухаря за експресією і глибоким психологізмом дуже близькі до лірики, їх об’єднує присутність автора як архітектонічного центру, ескізний характер ситуацій і профілів, широке коло асоціацій, медитативна манера викладу. Йому належать також монографії “До блакитних вершин: Перша Українська Академічна Гімназія у Львові в історичній перспективі” (Лондон, 1982), “Віденська Січ” (К., 1994), “До джерел драматургії Лесі Українки” (Канзас–Ніжин, 2000), книга статей “Буття в літературі” (К., 2002) та ін.

Твори українського митця перекладені англійською, німецькою, іспанською, французькою, польською мовами.

Роман Михайлович Кухар помер 24 червня 2007 року у м. Канзас, штат Канзас, США.

Володимир Яворівський, Микола Жулинський, Іван Дзюба, Іван Драч, Павло Мовчан, Ірина Дибко, Дмитро Чередниченко, Олександр Астаф’єв, Іван Лисенко, Марія Якубовська, Мирон Луцишин, Оксана Маковець, Петро Сорока